

Юлія Виноградова

Національний педагогічний університет

імені М.П. Драгоманова, м. Київ

УКРАЇНСЬКА МОВА ВЧОРА, СЬОГОДНІ Й ЗАВТРА ...

*Україна – це вічність, не тільки сьогоднішня,
але передусім майбутня й минула.*

Я. Стецько

Україна – моя Батьківщина, країна, у якій народилися батьки й прадіди. Уже п'яте покоління родини – кияни, справжні поціновувачі української культури, історії, мови. Саме з цією землею пов'язане минуле, теперішнє і майбутнє.

Історія виникнення і становлення незалежної держави, пам'ять про давні часи та вчинки героїв-патріотів, які берегли скарби українського народу: його мову, традиції і звичаї; випробування сьогодення, відродження і процвітання нації, – усе це мій «родовід». Минуле і сучасне України оповите сумними і трагічними подіями. Завдяки активній позиції, патріотичному вихованню, прагненню жити в європейській державі сучасна молодь може без цензури висловлювати свої думки рідною українською мовою, бути вільною у виборі висловлювань, дій і вчинків, свідомо відстоювати і боронити ідеї і починання, спрямовані на захист і піднесення України, її національної мови і мовної свободи. Майбутнє творимо ми самі: правильний вибір – щасливе прийде.

Роздуми над темою спонукали мене до участі у щорічній Всеукраїнській науково-практичній конференції «Українська мова вчора, сьогодні, завтра в Україні і світі». Ця подія була присвячена Дню української писемності та мови. 09 листопада 2022 року кафедра культури української мови факультету української філології та літературної творчості імені Андрія Малишка провела в НПУ імені М.П. Драгоманова онлайн-засідання, на якому пролунали виступи учасників конференції.

Україна, українська мова вчора, сьогодні, завтра – не лише матеріальні цінності, а й внутрішній світ, сповнений поваги, гідності, гордості за свій народ, державу, мову. Якщо кожен усвідомить своє призначення, буде берегти і передавати з покоління в покоління національні надбання, мову, то й країна процвітатиме, а українці житимуть щасливо!

У період повномасштабного наступу на Україну, під час воєнного стану, українці по-справжньому усвідомили роль і вагу у житті рідної мови, її статус, відчували силу рідного слова, його захист. «Мова – це не просто спосіб спілкування, а щось більш значуще. Мова – це всі глибинні пласти духовного життя народу, його історична пам'ять, найцінніше надбання віків, мова – це ще й музика, мелодика, фарби, буття, сучасна, художня, інтелектуальна і мисленнєва діяльність народу» (О.Гончар).

Мати право... Кожна людина з часом починає задумуватися над тим, що вона «має право...»! Але до того логічно постають інші питання: «На що я маю право?», «Що означає мати право?» тощо. Змалечку ми чуємо від дорослих про обов'язки і права, яких повинна дотримуватись кожна людина. Не раз батьки проговорюють ключові фрази: «Ти повинен...», «Ми повинні...», «Ти маєш право...», «Ми маємо право...». Спочатку не надаєш цим словам особливого значення, але згодом починаєш розуміти, що, аби жити гідно, потрібно знати все про свої права і обов'язки як громадянина, як людини. Мовне право – це, передусім, юридичні норми. Мовна свідомість – це моральні норми.

Людина, яка не має рідної мови – безправна людина, раб. Мовне рабство без будь-якого права – стан, в якому може опинитися кожен з нас будь-коли, якщо він не знає своїх прав. В усьому світі виступають проти рабства, засуджують найменші прояви цього негативного суспільного явища. Мовна байдужість – дикунство.

Іноді навіть і не задумуєшся над тим, скільки прав може мати людина, а, коли дізнаєшся про це, то, часом, не знаєш, що з цим робити. Якщо хочеш МАТИ ПРАВО, то зроби все для того, аби знати, які права існують. Тоді будеш

почуватися вільною, самодостатньою, щасливою, впевненою у собі і своєму майбутньому особистістю!

«Найбільше і найдорожче добро кожного народу – це його мова, та жива схованка людського духу, його багата скарбниця, в яку народ складає і своє давнє життя і свої сподіванки, розум, досвід, почування» (П.Мирний).